

614.88+
355.415.61024
E 45

Міністерство оборони України
Українська військово-медична академія

ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Навчальний посібник

УДК 614.88 + 355.415.6(075.8)
ББК 91.9:58
Е 45

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

543134

Авторський колектив:

**Бадюк М.І., Ковида Д.В., Микита О.О.,
Козачок В.Ю., Серeda І.К., Швець А.В.**

Розглянуто і схвалено на засіданні Вченої ради Української військово-медичної академії (протокол засідання № 192 від 7 листопада 2017 року)

Рецензенти:

Парій В.Д. – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я НМУ ім. О.О.Богомольця, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України;

Волошин В.О. – професор кафедри національної безпеки Національної академії Служби безпеки України, доктор медичних наук, професор

Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів: Навчальний посібник. / Бадюк М.І., Ковида Д.В., Микита О.О., Козачок В.Ю., Серeda І.К., Швець А.В.; За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2018. – 204 с.
ISBN 978-617-7638-08-6

543134

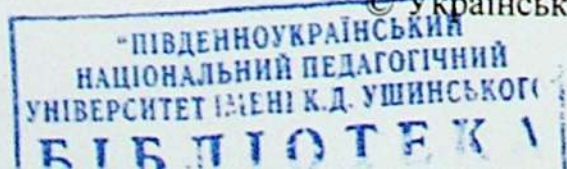
У навчальному посібнику вперше в Україні висвітлюються основні, найбільш актуальні питання щодо надання медичної допомоги військовослужбовцям в бойових умовах. Наведено алгоритми і протоколи екстреної медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі в умовах збройного конфлікту, для розробки яких використано стандарти НАТО, зокрема AMedP-24 (STANAG 2549) та окремі медико-технологічні документи Міністерства охорони здоров'я України.

Навчальний посібник укладений відповідно до вимог Примірної програми модулю «Медична допомога пораненим на догоспітальному етапі» для здобувачів другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за військово-обліковими спеціальностями «Лікувальна справа в наземних військах, авіації та на кораблях»; «Стоматологія»; «Фармація».

Навчальний посібник призначений для громадян України, які вивчають військову підготовку за програмою офіцерів запасу медичної служби на кафедрах Української військово-медичної академії і кафедрах медицини катастроф та військової медицини вищих медичних навчальних закладів України.

Алгоритми і протоколи екстреної медичної допомоги військовослужбовцям можуть використовуватись у практичній роботі лікарів та медичного персоналу військових частин сил оборони України при наданні медичної допомоги пораненим на догоспітальному етапі як у повсякденній діяльності військ, так і в бойових умовах.

© Українська військово-медична академія, 2018

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень.....	6
Передмова.....	7
РОЗДІЛ 1. Організація медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі.....	8
1.1 Нормативно-правове регулювання надання медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі.....	8
1.2 Основні принципи медичного забезпечення військ.....	15
1.3 Особливості надання медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі у бойових умовах.....	16
1.4 Протоколи надання медичної допомоги пораненим та хворим, залежно від тактичної обстановки.....	21
1.5 Ведення обліково-звітної медичної документації на догоспітальному етапі у бойових умовах.....	34
РОЗДІЛ 2. Принципи обстеження та надання медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі.....	41
2.1 Проведення первинного і вторинного огляду поранених у бойових умовах.....	41
2.2 Принципи усунення станів безпосередньої загрози для життя.....	45
РОЗДІЛ 3. Сортування поранених та хворих на догоспітальному етапі.....	66
РОЗДІЛ 4. Принципи надання медичної допомоги пораненим та хворим у стані шоку на догоспітальному етапі.....	77
4.1 Ознаки шоку.....	77
4.2 Надання медичної допомоги пораненим з ознаками шоку на догоспітальному етапі. Принципи проведення інфузійної та трансфузійної терапії на догоспітальному етапі.....	78
4.3 Пероральне відновлення об'єму циркулюючої крові на догоспітальному етапі в бойових умовах.....	80
4.4 Основні принципи проведення знеболення, седації та місцевої анестезії пораненим (хворим) на догоспітальному етапі.....	81
4.5 Проведення місцевої анестезії (поверхнева, інфільтраційна та блокада пальцевих нервів) пораненим (хворим).....	85
4.6 Проведення аналгезії та седації пораненим (хворим) на догоспітальному етапі.....	88
4.7 Правила застосування антибіотиків в бойових умовах.....	89
РОЗДІЛ 5. Травми і пошкодження голови, шиї та хребта.....	92
5.1 Клінічні ознаки та надання медичної допомоги пораненим з черепно-мозковою травмою, спричиненою впливом бойових факторів.....	92

5.2 Клінічні ознаки та надання медичної допомоги військовослужбовцям з пораненнями щелепно-лицьової ділянки	96
5.3 Ознаки та надання медичної допомоги військовослужбовцям з пораненнями органу зору	100
5.4 Клінічні ознаки та надання медичної допомоги пораненим з травмою хребта та шиї	103
 РОЗДІЛ 6. Бойові травми і пошкодження тулуба.....	108
6.1 Клінічні ознаки та надання медичної допомоги при пораненнях і травмах грудної клітки	108
6.2 Клінічні ознаки та медична допомога при пораненнях і травмах черевної порожнини	116
6.3 Клінічні ознаки та надання медичної допомоги з пораненнями ділянки таза і тазових органів.....	123
 РОЗДІЛ 7. Травми та пошкодження кінцівок і магістральних судин. Компресійно-роздавлена травма	128'
7.1 Клінічні ознаки та класифікація пошкоджень кінцівок	128
7.2 Клінічні ознаки пошкоджень кінцівок, що спричинені впливом бойових факторів.....	128
7.3 Надання медичної допомоги при пошкодженнях кінцівок	129
7.4 Класифікація травм та пошкоджень магістральних судин, що спричинені впливом бойових факторів.....	131
7.5 Клінічні ознаки травм та пошкоджень магістральних судин, що спричинені впливом бойових факторів	132
7.6 Надання медичної допомоги пораненим з травмами та пошкодженнями магістральних судин на догоспітальному етапі	133
7.7 Загальна характеристика і класифікація компресійно-роздавленої травми.....	135
7.8 Клінічні ознаки компресійно-роздавленої травми	137
7.9 Медична допомога при компресійно-роздавленій травмі	138
 РОЗДІЛ 8. Мінно-вибухові поранення	142
8.1 Характеристика мінно-вибухових поранень	142
8.2 Клінічні ознаки мінно-вибухових поранень.....	144
8.3 Надання медичної допомоги пораненим із мінно-вибуховою травмою на догоспітальному етапі	145
 РОЗДІЛ 9. Ушкодження, спричинені дією низької та високої температури	148
9.1 Ознаки та надання медичної допомоги пораненим з опіками, що спричинені впливом бойових факторів	148
9.2 Клінічні ознаки опікової травми (опікова хвороба)	150
9.3 Надання медичної допомоги пораненим з опіками, що спричинені впливом бойових факторів.....	153

9.4 Ураження електричним струмом	155
9.5 Особливості опіків, що викликані напалмом.....	155
9.6 Клінічні ознаки та медична допомога на догоспітальному етапі при гіпотермії і гіпертермії	155
9.7 Ознаки та надання медичної допомоги при обмороженнях	161
РОЗДІЛ 10. Екстрена медична допомога військовослужбовцям при невідкладних станах	165
10.1 Структура невідкладних станів та потреба в екстреній медичній допомозі військовослужбовцям у бойових умовах.....	165
10.2 Надання медичної допомоги пораненим та хворим при основних невідкладних станах на догоспітальному етапі.....	166
10.3 Проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора.....	184
РОЗДІЛ 11. Гостра реакція на стрес та посттравматичні стресові розлади.....	186
11.1 Визначення понять гостра реакція на стрес і посттравматичний стресовий розлад та їх базові симптоми.....	186
11.2 Виявлення ГРС та ПТСР у військовослужбовців на догоспітальному етапі. Медичне сортування військовослужбовців з психічними та поведінковими розладами.....	190
11.3 Організація проведення та принципи первинної профілактики і першої психологічної допомоги військовослужбовцям на догоспітальному етапі після психотравм. Немедикаментозне та медикаментозне лікування військовослужбовців з ГРС та ПТСР та моніторинг пацієнтів на догоспітальному етапі	194
Перелік літератури	202